

Nazwa przedmiotu:	Węzłowe problemy archeologii w Europie Środkowej i Wschodniej: neolit-eneolit
Course title:	Crucial Problems in the Middle and Eastern European Archaeology: Neolithic-Eneolithic
Kod:	05-WPE-11
Course code:	05-WPE-11
Rok studiów:	I, studia drugiego stopnia (magisterskie)
Year of study:	I, second cycle studies (M.A. postgraduate)
Semestr:	1, zimowy
Semester:	1, winter
Typ zajęć:	wykład, obowiązkowy
Type of course:	lecture, compulsory
Liczba godzin:	15
Number of hours:	15
Punkty ECTS:	1,5
ECTS credits:	1,5
Osoba prowadząca:	prof. Aleksander Koško
Name of lecturer:	Prof. Aleksander Koško
Poziom kursu:	zaawansowany
Level of course:	advanced
Język wykładowy:	polski
Language of instruction:	Polish
Wymagania wstępne:	wiedza ogólna o pradziejach Europy
Prerequisites:	general knowledge about European prehistory
Metody oceny:	egzamin (łącznie z przedmiotem "Węzłowe problemy archeologii w Europie Środkowej: paleolit-neolit")
Assesment methods:	examination (jointly with course "Crucial Problems in the Middle European Archaeology: Palaeolithic - Neolithic ")
Treści przedmiotu:	Prezentacja innowacyjnych kierunków w studiach nad problematyką pogranicza Zachodu i Wschodu Europy (etapy rozwoju społeczeństw subneolitycznych – neolitycznych/eneolitycznych oraz wczesnobrązowych). Zestaw eksponowanych problemów obejmuje projekty badawcze w istotnym zakresie korygujące klasyczne ujęcia, prezentowane, między innymi, w podstawowym kursie archeologii powszechnej. Preferowane są programy mogące pełnić rolę ofert intelektualnych Instytutu Prahistorii UAM.
Course contents:	
Cele i efekty kształcenia:	Celem wykładu jest przygotowanie studenta do wyboru samodzielnych zadań badawczych (etapy magisterski i doktorancki). Przedkładana oferta uzupełnia „klasyczny”, bałkańsko-środkoeuropejski, obraz prahistorii Europy (tzw. Starej Europy, w ujęciu M. Gimbutas), wyniesiony z obiegowego dla dydaktyki uniwersyteckiej zestawu syntez-

	<p>lektur (por. Prahistoria Ziemi Polskiej). W konstrukcji wykładu dostrzec należy reakcję na nowe szanse współpracy naukowej, na styku Zachodu i Wschodu Europy, uformowane w ostatnim dwudziestolecu.</p> <p>W efekcie wykładu student posiada zaawansowaną wiedzę o najważniejszych etapach w procesie rozwoju społeczeństw subneolitu/neolitu i epok wczesnego metalu na pograniczu Zachodu i Wschodu Europy oraz potrafi użyć swej wiedzy do rozwiązywania problemów szczegółowych.</p>
Aims and learning outcomes:	
Zalecana literatura:	<ol style="list-style-type: none"> 1. J. Czebreszuk, M. Krywalcewicz, P. Makarowicz (red.), <i>Od neolitu do początków epoki brązu</i>, Poznań 2001. Artykuły: J. Czebreszuk; M. Daszkiewicz, D. Prinke; D. Gaskevič; M. Gaździk, B. Jozwiak; W. Gumiński; V. Kločko; A. Koško; P. Makarowicz; M. Szmyt. 2. A. Koško, M. Szmyt (red.), <i>Nomadyzm a pastoralizm w międzyrzeczu Wisły i Dniepru (neolit, eneolit, epoka brązu)</i>, Poznań 2004. Artykuły: J. Górski, P. Makarowicz; A. Koško, M. Szmyt; J. Kruk; S. Kadrow; V. Kločko; M. Makohonienko; A. Marciniak; V. Otroščenko; M. Szmyt. 3. M. Dębiec, M. Wołoszyn (red.), <i>U źródeł Europy Środkowo-Wschodniej: pogranicze polsko-ukraińskie w perspektywie badań archeologicznych</i>, Rzeszów 2007. Artykuły: A. Pelisiak; M. Rybicka. 4. J. Bednarczyk, J. Czebreszuk, P. Makarowicz, M. Szmyt (red.), <i>Na pograniczu światów. Studia pradziejów międzymorza bałtycko-pontyjskiego</i>, Poznań 2008. Artykuły: L. Domańska, S. Rzepecki; P. Hauser; S. Kadrow; J. Kruk; J. J. Langer, S. Pietrzak; J. Machnik; P. Makarowicz; D. Prinke; K. Ślusarska; P. Włodarczyk. 5. M. Ignaczak, A. Koško, M. Szmyt (red.), <i>Między Bałtykiem a Morzem Czarnym. Szlaki międzymorza IV-I tys. przed Chr.</i>, Poznań 2011. Artykuły: V. Kločko, A. Koško; A. Koško, V. Kločko; A. Koško, M. Szmyt; J. Machnik; P. Makarowicz; M. Makohonienko; V. Otroščenko; W. Rączkowski; K. Ślusarska; W. Tyborowski. 6. U. Stankiewicz, A. Wawrusiewicz (red.), <i>Na rubieży kultur. Badania nad okresem neolitu i wczesną epoką brązu</i>, Białystok 2011. Artykuły: B. Józwiak, S. Domaradzka; W. Gumiński; A. Koško; M. Krywalcevič; S. Kukawka; V. Lakiza; P. Makarowicz; M. Rybicka, A. Sznajdrowska.
Recommended literature:	<ol style="list-style-type: none"> 1. J. Czebreszuk, M. Krywalcewicz, P. Makarowicz (red.), <i>Od neolitu do początków epoki brązu</i>, Poznań 2001. Artykuły: J. Czebreszuk; M. Daszkiewicz, D. Prinke; D. Gaskevič; M. Gaździk, B. Jozwiak; W. Gumiński; V. Kločko;

- A. Koško; P. Makarowicz; M. Szmyt.
2. A. Koško, M. Szmyt (red.), *Nomadyzm a pastoralizm w międzyrzeczu Wisły i Dniepru (neolit, eneolit, epoka brązu)*, Poznań 2004.
Artykuły: J. Górski, P. Makarowicz; A. Koško, M. Szmyt; J. Kruk; S. Kadrow; V. Kločko; M. Makohonienko; A. Marciniak; V. Otroščenko; M. Szmyt.
3. M. Dębiec, M. Wołoszyn (red.), *U źródeł Europy Środkowo-Wschodniej: pogranicze polsko-ukraińskie w perspektywie badań archeologicznych*, Rzeszów 2007.
Artykuły: A. Pelisiak; M. Rybicka.
4. J. Bednarczyk, J. Czebreszuk, P. Makarowicz, M. Szmyt (red.), *Na pograniczu światów. Studia pradziejów międzymorza bałtycko-pontyjskiego*, Poznań 2008.
Artykuły: L. Domańska, S. Rzepecki; P. Hauser; S. Kadrow; J. Kruk; J. J. Langer, S. Pietrzak; J. Machnik; P. Makarowicz; D. Prinke; K. Ślusarska; P. Włodarczak.
5. M. Ignaczak, A. Koško, M. Szmyt (red.), *Między Bałtykiem a Morzem Czarnym. Szlaki międzymorza IV-I tys. przed Chr.*, Poznań 2011.
Artykuły: V. Kločko, A. Koško; A. Koško, V. Kločko; A. Koško, M. Szmyt; J. Machnik; P. Makarowicz; M. Makohonienko; V. Otroščenko; W. Rączkowski; K. Ślusarska; W. Tyborowski.
6. U. Stankiewicz, A. Wawrusiewicz (red.), *Na rubieży kultur. Badania nad okresem neolitu i wczesną epoką brązu*, Białystok 2011.
Artykuły: B. Józwiak, S. Domaradzka; W. Gumiński; A. Koško; M. Kryvalcevič; S. Kukawka; V. Lakiza; P. Makarowicz; M. Rybicka, A. Sznajdrowska.